

Complexnummer: 524487

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Wiltzangk

Aantal complexonderdelen

8

Monumentnummers van complexonderdelen

524488, 524489, 524490, 524491, 524492, 524493, 524494, 524495

Woonplaats

Wassenaar

Gemeente

Wassenaar

Provincie

Zuid-Holland

Locatie van het hoofdoject

Rust en Vreugdlaan 5, 2243 AS te Wassenaar

Complexomschrijving

Inleiding

De HISTORISCHE BUITENPLAATS WILTZANGK bestaat uit een WOONHUIS van het type landhuis (1), een TUINMANSWONING (2), GARAGE met (PLANTEN)KAS (3), POMPHUIS (4), PARK- met TUINAANLEG (5), BRUG (6), TUINBEELD (7) en TOEGANGSHEK (8) en is gesticht op een daartoe afgesplitste kavel van de 18de eeuwse buitenplaats Backershagen.

Uit de literatuur blijkt dat op Wiltzangk reeds in de 17de eeuw een boerderij stond. Sinds 1681 was de fam. Van der Hagen in het bezit van een nabijgelegen Middeleeuwse boerderij ter plaatse van de huidige buitenplaats Backershagen. Een nazaat van de familie, Maria Clara van der Hagen huwde in 1723 mr. Cornelis Backer (1693-1775) en stichtte er een omvangrijke buitenplaats, genaamd Backershagen. Deze omvatte ondermeer de terreinen het latere Iveck, De Hertenkamp en Wiltzangk. Aanvankelijk, in de periode 1726-1731, kreeg het park een Geometrische aanleg. Bij de Vroeg-Landschappelijke stijl, waar hij zich vanaf 1772 tot zijn dood in 1775 op toelegde werden akkers en geestgronden afgewisseld met bossen. De parkaanleg uit die periode is vooral ten zuidoosten van Wiltzangk nog goed herkenbaar. Via vererving kwam de Backershagen in handen van zijn dochter Clara Elizabeth (overleden 1818). Vervolgens was vanaf 1827 jhr. Christiaan Paul van Bersteyn eigenaar, die het in 1837 aan jhr. mr. Jan de la Bassecour Caan verkocht als zomerverblijf voor zijn gezin. Aanpassingen van het park vonden plaats in Volle-Landschapsstijl. In 1846 kocht prins Frederik de buitenplaats, die de Duitse tuinarchitect C.E.A. Petzold opdracht gaf al zijn landgoederen (incl. De Horsten, De Paauw en Groot Haesebroek) via een Umfarhungsweg met elkaar te verbinden. In hoofdlijnen is deze structuur nog goed herkenbaar. Na het overlijden van de dochter van de prins, prinses Marie von Wied, werd een groot deel van de landgoederen van de prins verkocht en verkaveld.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Rondom het landhuis van Backershagen werden enkele grote kavels afgesplitst. Meyland en Wiltzangk werden 1910 gekocht door O.F. Weise, die aan de Rotterdamse architect P. Musly opdracht gaf twee landhuizen te bouwen in Engelse landhuisstijl. Met gebruikmaking van het bestaande landschappelijke park als coulisse is in de directe omgeving van het huis een tuin omstreeks 1920 naar ontwerp van de tuinarchitect D.F. Tersteeg een tuin aangelegd in de Nieuwe Architectonische tuinstijl.

De huidige buitenplaats 'Wiltzangk' is vanaf 1910 in fasen tot stand gekomen in opdracht van O.F. Weise. Als eerste is de tuinmanswoning gebouwd in 1912 door de plaatselijke aannemer/architect C. van Tol. Deze bouwde in hetzelfde jaar voor O.F. Weise een garage met bloemenkas en een pomp- en transformatorgebouwtje. In 1915 volgde, naar ontwerp van P. Musly het landhuis.

In opdracht van S. van den Bergh is in 1922 door de Haagse architect J.J. Brandes, de zuidwestelijke zijvleugel toegevoegd en in 1925 naar ontwerp van J.H. Plantenga de plantenserre ten zuidoosten daarvan.

Tegenwoordig (anno 1997) is de buitenplaats in gebruik als residentie van de ambassadeur van Iran.

De in Nieuw Architectonische tuinstijl uitgevoerde tuinaanleg is omstreeks 1920 ontworpen door de tuinarchitect D.F. Tersteeg waarbij een deel van de 18de eeuwse parkaanleg van Backershagen als coulisse is geïncorporeerd.

N.B. In de jaren '70 zijn halverwege de oprijlaan ten oosten ervan enkele bijgebouwen geplaatst, die van bescherming zijn uitgesloten.

Omschrijving

De buitenplaats 'Wiltzangk' beslaat het zuidwestelijke gedeelte van de historische buitenplaats Backershagen. Het terrein wordt grotendeels door sloten en hekwerken begrensd. Aan de zuidwestzijde grenst het terrein aan de Rust en Vreugdlaan.

De entree bevindt zich aan de Rust en Vreugdlaan met ten noordwesten van het toegangshek (8) de tuinmanswoning (2). De oprijlaan, die wordt verlicht door verschillende types lantaarnpalen, stammend uit de bouwtijd van het huis. Halverwege maakt de oprijlaan een knik, bij een iets lager gelegen pleintje, waar de garage met (planten)kas (3) en een boomgaard met bloemen- en moestuin is gelegen en ten zuidwesten ervan het pomphuis (4). Ten zuidoosten van de tuin ligt een uit de bouwtijd stammende tennisbaan.

De oprijlaan komt uit bij een ovaal voorplein en het landhuis (1). De park- en tuinaanleg (5) ligt aan ten zuidoosten van het huis. Hier bevinden zich in de middenas van het landhuis ondermeer de brug (6) en het tuinbeeld (7).

Waardering

De in 1910-1915 tot stand gekomen en later uitgebreide buitenplaats Wiltzangk is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde

- als representatief voorbeeld van een in oorsprong oudere buitenplaats, waarop een gedeelte ervan aan het begin van de 20ste eeuw een landhuis in Engelse landhuisstijl gebouwd met bijbehorende park- en tuinaanleg en bijgebouwen. Het complex is daarmee kenmerkend voor de eerste fase in de ontwikkeling van Wassenaar tot villadorp, waarbij aansluiting werd gezocht bij de reeds bestaande historische buitenplaatsen.

- als karakteristiek voorbeeld van de Engelse Landhuis- en Cottagestijl van de bouwkundige onderdelen uit het begin van de 20ste eeuw.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het complex en de complexonderdelen en de park- en tuinaanleg zijn gaaf in hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering, in het bijzonder het landhuis dat ook zeer veel oorspronkelijke interieuronderdelen bevat.

Verder van belang

- vanwege de tuinhistorische waarde als vrij gaaf bewaard representatief voorbeeld van de Nieuwe Architectonische Tuinstijl en neemt een belangrijke plaats in in het oeuvre van de tuinarchitect F.D. Tersteeg.
- vanwege de hoge ensemblewaarde bepaald door de bijzondere stilistische, functionele en historisch-ruimtelijke en visuele samenhang van de verschillende complexonderdelen, in het bijzonder de samenhang tussen de architectuur van het huis en de geometrische tuinaanleg van Tersteeg.
- vanwege de stedenbouwkundige waarde door de samenhang met de naastgelegen buitenplaats 'Meyland' in het bijzondere en de omringende buitenplaatsen op voormalige grond van Backershagen in het algemeen.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 524488

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	24 juni 2002
Kadaster deel/nr	82860/177

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Wassenaar	Wassenaar	Zuid-Holland

Locatienaam	Locatieomschrijving
Wassenaar	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Wassenaar	F			9775

Omschrijving**

Inleiding complexonderdeel 1

WOONHUIS van het type landhuis behorend bij de historische buitenplaats Wiltzangk, is gebouwd in 1915 in Engels Landhuisstijl ontworpen door de Rotterdamse architect P. Musly in opdracht van O.F. Weise en in fasen tot stand gekomen. In 1925 is in opdracht van S. v.d. Bergh een plantenserre aan de zuidwestzijde van het huis gebouwd. In het interieur is gebruik gemaakt van historische, van elders afkomstige onderdelen.

Omschrijving

Vrijstaand, deels onderkelderd landhuis met onregelmatige plattegrond heeft een symmetrische hoofdropzet, bestaande uit twee bouwlagen onder een samengesteld schilddak kap met zeeg, welke is gedekt met rode leipannen. Op beide nokhoeken staan schoorstenen met een ijzeren windkap met decoratieve bekroning. Op het hoofddak sluiten in het midden meerzijdige gesloten, steekkapen aan, met een lagere nokhoogte. Deze hebben, evenals de torenachtige uitbouwen aan weersindes van de voorgevel, tentdaken met een zeeg. De overige aanbouwen, aan weerszijden van de zijgevels worden gedekt door zadel- en schilddaken, enkele zijn voorzien van een gepotdekseld uilenbord. De dakkapellen hebben steekkapjes met dubbele zesruitsramen. De dakschilden aan voor- en achterzijde hebben aan weerszijden van het middenrisaliet een dakkapel en één in beide zijdakschilden. de hoog gemetselde schoorstenen zijn decoratief uitgevoerd in Engelse trant.

De gevels zijn boven het door een rollaag gedekte trasraam van grauwe baksteen opgetrokken in rode handvormsteen (kruisverband) waarbij een felle rode baksteen decoratief in blokpatroon is toegepast rondom de door een rollaag en segmentbogen afgedekte deuren en vensters en langs de geveleinden- en hoeken. De schuine gevelbeëindigingen zijn uitgevoerd met vlechtwerk. Op

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister
** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument
Datum van downloaden 16 oktober 2024

verschillende plaatsen in de gevel komen terracotta tegeltableaus in reliëf voor met een ruitvormig gemetselde omlijsting.

De enkele en samengestelde raampartijen hebben kruiskozijnen en gekoppelde raampartijen, waarbij de openslaande ramen en bovenlichten en voorzien zijn van een roedenverdeling, deels voorzien van glas-in-lood. De meeste vensters, in het bijzonder van de voor- en zijgevels waren voorzien van persiënnes en hebben leipannen als lekdorpel.

De symmetrisch opgezette voorgevel (noordwest) heeft in het midden een torenachtige, door de gootlijst van het hoofddak stekende drielaagse uitbouw met smalle afgeschuinde zijkanten, geflankeerd door drie vensterassen brede langsgevels, die worden afgesloten door zeshoekige hoekrisalieten. Voor de middelste toren bevindt zich een granieten bordestrap van twee treden met afgeschuinde zijkanten, die leidt naar het uitgebouwde rondbogige entreeportaal, dat rust op pijlers. De afgeschuinde zijkanten van het portaal hebben rechtgesloten openingen met door pijlers geflankeerde gemetselde ajourwerk als borstwering. Boven de rondbogige opening bevindt zich een rechthoekige terracotta tegeltableau met turkoois glazuurwerk rondom de naam 'Wiltzangk', geflankeerd door lantaarns.

De teakhouten, met snijwerk uitgevoerde entree deur heeft een vijftienruitsroedenverdeling, voorzien van drieruits zijlichten en een rondbogig bovenlichten met straalsgewijze roedenverdeling. De eerste verdieping heeft in het midden een kruiskozijn en de afgeschuinde zijkanten hebben een kloosterkozijn. Op de tweede verdieping een driedelige raampartij, geflankeerd door zesruits raam. De zijvleugels hebben boven de plint een decoratieve lijst met siermetselwerk, ter hoogte van de lekdorpen van de begane grond, die gedeeltelijk doorloopt tot over beide hoekrisalieten. Aan weerszijden van de torenachtige uitbouw bevindt zich op de begane grond een dubbel vierruits raam met daarnaast twee vensters. Op de verdieping bevindt zich links een groot samengesteld venster, een klein venster en een kruiskozijn. Rechts bevindt zich een venster dat aan de onderzijde wordt afgesloten door een spaarveld en een kruiskozijn. Beide éénlaags zijvleugels hebben in het tussenlid en het risalerende deel één venster, waarbij die van de linker zijvleugel bestaat uit driedelige raampartijen. Voor het linkergeveldeel, inclusief de zijvleugel bevinden zich in totaal zes koekoeken van de keldervensters.

De symmetrisch opgezette naar de tuin gerichte (zuidoost) gevel heeft in het midden, vergelijkbaar met de voorgevel, een iets slankere, torenachtige, door de gootlijst van het hoofddak stekende drielaags uitbouw met smalle afgeschuinde zijkanten. Op de begane grond heeft de uitbouw tuindeur en op de verdieping een dubbele balkondeur en een balkon met stalen, decoratief uitgevoerde balustrade. Voor het overige komt de vensterindeling overeen met die van de voorgevel. De beide geveldelen aan weerszijden van de torenachtige uitbouw hebben zijn elk twee vensterassen breed en worden afgesloten door tweelaags, vijfzijdige, torenachtige uitbouwen onder een ingesnoerde naaldspits. Aan elke zijde op de begane grond en verdieping voorzien van een achtruits raam. Tussen de torenachtige uitbouw ligt voor de gevel een gemetseld terras met afgeschuinde zijkanten en uitgebouwd concaaf midden, dat in het midden is uitgevoerd met een trap. Tussen de penanten is de balustrade uitgevoerd met gemetseld ajourwerk. De noordoostelijke zijvleugel heeft in het tussenlid en in het risalerende gedeelte een driedelige raampartij. De noordoostelijke zijgevel hiervan heeft een dienstingang met een tweedelige deur met linkers een klein vierruits raam en rechts een dubbel raam.

De zuidwestelijke zijvleugel heeft tegen het risalerende gedeelte een rechthoekige serre onder een schilddak met in de zuidoost- en noordoostzijde grote raampartijen met openslaande deuren in stalen kozijnen. Het tussenlid heeft dubbele terrasdeuren met roedenverdeling voor een trapje. Voor de serre bevinden zich gemetselde terrassen met trappen richting de tuin. Aan de achter (zuidwestelijke)-zijde bevinden zich drie rechthoekige vensters. De tegelvloer met een geometrisch patroon (zwart, geel, turkoois) in Art Deco stijl, waarin de hoeken vaste, uit cirkelsegmenten bestaande etageres zijn opgenomen.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

INTERIEUR. In het interieur zijn de oorspronkelijk plattegrond en detaillering van, in het bijzonder, de begane grond grotendeels zeer gaaf bewaard gebleven. In de vestibule ligt marmer op de vloer; de overige vertrekken hebben overwegend parket met een geometrisch patroon. Ondermeer de gang, hal en eetkamer hebben een eiken balkenzoldering, lambrisering, deuren, inclusief omlijsting, ingebouwde radiatorkasten met ijzeren rooster, vensterbanken en ingebouwde kasten. De deuren hebben koperen deurknoppen en het originele beslag. Diverse vertrekken hebben schouw met Delftse blauwe, polychrome, dan wel mangaantegeltjes uit de 17de- en 18de eeuw.

De vestibule met dubbele tochtdeur en zijlichten met roedenverdeling, die leidt naar de dwarsgeplaatste gang. Aan de ene zijde van de vestibule is de garderobe (zuidwest) en aan de andere (noordoost) een toilet en een bordestrap met een trapleuning met getordeerde balusters, een betimmering met cassettepatroon en in de doorgang enkele gesneden wapenschilden. In de middenas van het huis heeft de gang tegenover de vestibule een brede doorgang naar de 'hall', geflankeerd door houten gecanneleerde dorische zuilen. De in Oud-Hollandse stijl uitgevoerde hall heeft een schouw met 17de-eeuwse zandstenen pilasters met hermen en leeuwenkoppen.

Ten noordoosten van de hal bevindt zich de eetkamer met lambrisering met panelen en een groen marmeren schouw met tegen de achterwand 18de-eeuwse mangaantegeltjes en een haardplaat. De boezem is geleed door vier ebbenhouten ionische zuiltjes. De in de hoek geplaatste erker heeft een getoogde opening. Ten zuidwesten van de hal is via schuifdeuren de woonkamer toegankelijk, die een vergelijkbare afwerking heeft met paneelbetimmering, ingebouwde kasten en een vergelijkbare erker als in de eetkamer. Boven de grijs geaderde marmeren schouw bevindt zich een driezijdige gesloten glazen vitrinekast. Ten zuidoosten van de vestibule bevindt zich een vertrek met een lage lambrisering en een in Oud-Hollandse trant uitgevoerde schouw met zandstenen cariathiden.

Ten noordwesten van de woonkamer bevinden zich de bibliotheek en de biljardkamer met een zoldering met moer- en kinderbinten, waarbij consoles en kapitelen uitgevoerd met snijwerk in de trant van de Nieuwe Kunst. De wanden bestaan uit vaste beglaasde kasten met Chinese zijde. Onder de kasten zit een lade en erboven een fries. De twee ruimten worden van elkaar gescheiden door schuifdeuren. Aan de noordoostzijde bevindt zich de dienstvleugel met ondermeer betegelde lambrisering en inbouw- en vaste kasten. De keuken bevindt zich nog geheel in oorspronkelijke staat met witjes tegen de wanden, afgesloten door een decoratieve bies. IJzeren schouwkap met geschulpte onderrand, granito-aanrechten, buffetkasten.

Waardering

Het huis Wiltzangk is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde:

- als representatief voorbeeld van een landhuis met bijgebouwen, naar analogie van historische buitenplaatsen, kenmerkend voor de eerste fase in de ontwikkeling van Wassenaar tot villadorp.
- vanwege de Engelse Landhuisstijl uit het begin van de 20ste eeuw. Het is tevens van belang voor het oeuvre van de Rotterdamse architect P. Musly.

Het landhuis kenmerkt zich door een zeer hoge mate van gaafheid in hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering, zowel wat betreft het in- als het exterieur. In bijzonder de begane grond heeft diverse stijlkamers in Neo-stijl.

Het landhuis is van stedenbouwkundig belang vanwege de bijzondere historisch-ruimtelijke, functionele en stilistische samenhang met de overige complexonderdelen, in het bijzonder met de tuinaanleg in Nieuwe Architectonische Tuinstijl, die een voortzetting is van de architectuur van het huis.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegevens voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Landhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 524489

Status rijksmonument
Inschrijving register* 24 juni 2002
Kadaster deel/nr 82860/184

Woonplaats* Wassenaar
Gemeente* Wassenaar
Provincie* Zuid-Holland

Locatienaam Wassenaar
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* Wassenaar
Sectie* F
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 9775

Omschrijving**

Inleiding complexonderdeel 2

TUINMANSWONING behorend bij de historische buitenplaats Wiltzangk gebouwd in 1912 naar ontwerp van de plaatselijke architect/aannemer C. van Tol in een rustieke Landelijk bouwstijl uit de periode van Overgangsarchitectuur. In tegenstelling tot het landhuis is deze dienstwoning gepleisterd.

De dienstwoning bevindt zich nabij het toegangshek in de zuidwesthoek van de buitenplaats en grenst aan de zijde aan de Rust en Vreugdlaan.

Omschrijving

Vrijstaande, deels onderkelderde dienstwoning op vrijwel vierkante plattegrond, bestaat uit een begane grond en zolderverdieping onder een mansardedak met zeeg en overstek, gedekt met rode, geglazuurde Tuile-du-Nordpannen. De onder een steil dakschild aangekapte dakkapellen bij het zuidoostelijk, zuidwestelijk en noordwestelijk dakschild hebben dubbel vierruits ramen.

De rechtgesloten gevels zijn boven het met een rollaag afgedekte trasraam voorzien van wit geschilderd pleisterwerk. De rollagen boven de deuren en vensters zijn, evenals de lekdorpels grotendeels van schoon metselwerk.

De vensters zijn overwegend T-schuiframes met achtruitsbovenlichten (deels met glas-in-lood), waarbij de benedenramen geflankeerd worden door luiken. De dubbel eenruits paneeldeuren hebben eveneens achtruitsbovenlichten. De naar de oprijlaan gerichte voorgevel (zuidoost) heeft rechts de entree onder een van het dakschild doorgetrokken overkapping, die rust op gesneden korbels. Voor de entreedeur, een paneeldeur met zesruitsbovenlicht, ligt een brede door zijmuurtjes geflankeerde stoep, die

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

doorloopt tot de rechter zijgevel. Op de zijmuurtjes staan siervazen. Links in de gevel zijn twee vensters geplaatst. De rechter zijgevel (noordoost) heeft een verhoogd middendeel onder een aankapping, welke door de gootlijst steekt en aan de rechterzijde wordt afgesloten door een tot de nok reikende schoorsteen. In dit verhoogde gedeelte zitten twee zesruitsramen. Aan weerszijden een klein venster met luik en in het midden een kelderraam met luik. De achtergevel (noordwest) heeft links van het midden één venster en bij beide geveleinden een dubbel openslaand raam. De beide zijgevelmuren zijn verlengd als terrasmuur.

Bij de linker zijgevel (zuidwest) bevindt zich aan weerszijden van de middenas één venster. In het midden steekt een iets uitkragend gemetselde schoorsteen door het dakschild heen.

INTERIEUR. De plattegrondindeling en de detaillering van het interieur bevinden zich grotendeels in oorspronkelijke staat. Noemenswaard zijn onder meer de paneeldeuren. Links van de gang bevindt zich de woonkamer met eiken betimmering, een hoekschouw- en kast.

Waardering

De uit 1912 daterende dienstwoning is van algemeen belang vanwege architectuur- en cultuurhistorische waarde, evenals ensemblewaarde

- als ruimtelijke functioneel onderdeel van de buitenplaats bij gesitueerd is bij de het toegangshek van de buitenplaats.
- als karakteristiek voorbeeld van een dienstwoning uit het begin van de 20ste eeuw, vormgegeven in een rustieke Landelijk bouwstijl uit de periode van Overgangsarchitectuur.

Het pand is zeer gaaf wat betreft hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering, zowel wat betreft het in- als exterieur.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Dienstwoning(K)

Functie

Tuinmanswoning(K)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 524490

Status rijksmonument
Inschrijving register* 24 juni 2002
Kadaster deel/nr 82861/59

Woonplaats* Wassenaar
Gemeente* Wassenaar
Provincie* Zuid-Holland

Locatienaam Wassenaar
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* Wassenaar
Sectie* F
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 9775

Omschrijving**

Inleiding complexonderdeel 3

Bij de historische buitenplaats Wiltzangk behorende GARAGE met (PLANTEN)KAS uit de jaren '20 van de twintigste eeuw is gebouwd in een functionele voor de Interbellumperiode kenmerkende, sobere bouwstijl. Het gebouw bevindt zich bij een pleinvormige gedeelte ten oosten van de oprijlaan nabij het pomphuis.

Omschrijving

Het vrijstaande bijgebouw bestaat uit twee bouwdelen, Het garagegedeelte is een éénlaagse bouwmassa op een rechthoekige plattegrond onder een plat dak. Tegen de zuidoostgevel is een plantenkas op een rechthoekige plattegrond onder een lessenaarsdak gebouwd.

De gevels zijn boven de rollaag van het uit grauwe baksteen opgetrokken trasraam opgemetseld in rode baksteen, alles in kruisverband (knipvoeg). Deuren en vensters staan onder een rollaag en de hebben bakstenen lekdorpels. De gevels worden afgesloten door houten, op dubbele gootklossen rustende gootlijsten. De symmetrisch ingedeelde voorgevel heeft aan weerszijden van de middenas een houten dubbele garagedeur, voorzien van zesruits bovenramen en aan beide geveleinden een smal achtruitsraam. De beide zijgevels hebben een dubbel achtruitsraam. Tegen de rechter zijgevel (zuidwest) is een kleine aanbouw geplaatst met in de achtergevel (zuidoost) een achtruitsraam. De tegen de achtergevel (zuidoost) geplaatste zogenaamde kopkas met lessenaarsdak, bestaat boven de gemetselde borstweringmuur uit een stalen skelet, gevuld met glaspanelen.

De bloemenkas, waar plavuizen op de vloer liggen, heeft vaste betonnen ovale en langgerekte bloembakken, geplaatst op een voet.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Waardering

De garage met plantenkas is van algemeen belang vanwege de cultuur-, architectuurhistorische en typologische waarde

- als historisch-ruimtelijke, functioneel onderdeel bij een omvangrijke buitenplaats uit het begin van de 20ste eeuw.

- door de vormgeving in een functionele voor de Interbellumperiode kenmerkende sobere bouwstijl uit de jaren '20 van de 20ste eeuw. In dit verband is er tevens sprake van een stilistische samenhang met het nabijgelegen pomphuis, dat in dezelfde stijl en periode tot stand is gekomen.

Het gebouw en in het bijzonder de plantenkas zijn gaaf in hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Opslag

Functie

Kas(L)

Garage (G)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Datum van downloaden 16 oktober 2024

Monumentnummer*: 524491

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	24 juni 2002
Kadaster deel/nr	82861/55

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Wassenaar	Wassenaar	Zuid-Holland

Locatienaam	Locatieomschrijving
Wassenaar	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Wassenaar	F			9775

Omschrijving**

Inleiding complexonderdeel 4

Bij de historische buitenplaats Wiltzangk behorend POMPHUIS is gebouwd omstreeks 1922 in een functionele voor de Interbellumperiode kenmerkende sobere bouwstijl. Het pomphuis is tegelijkertijd met de nabijgelegen garage met bloemenkas tot stand gekomen.

Het gebouw bevindt zich aan een pleinvormige gedeelte ten oosten van de oprijlaan, ten noordoosten van de garage.

Omschrijving

Vrijstaande éénlaagse pomphuis op een vrijwel vierkant grondvlak wordt gedekt door een plat dak. De rechtgesloten gevels zijn boven de rollaag van het uit grauwe baksteen opgetrokken trasraam gemetseld met rode baksteen in kruisverband (knipvoeg). Deuren en vensters onder rollagen hebben bakstenen lekdorpels. Houten, op dubbele gootklossen rustende gootlijst. De voorgevel (noordwest) heeft links een paneeldeur en rechts een venster. De linker zijgevel (noordoost) heeft een dubbel raam.

Waardering

Het pomphuis uit omstreeks 1922 is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde

- als historisch-ruimtelijke, functioneel onderdeel bij de buitenplaats Wiltzangk.

- vanwege de vormgeving in een functionele voor de Interbellumperiode kenmerkende sobere bouwstijl uit de jaren '20 van de 20ste eeuw. In dit verband is er tevens sprake van een stilistische samenhang met de nabijgelegen garage met bloemenkas, welke in

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

dezelfde stijl en periode tot stand is gekomen.

Het gebouw is vrij gaaf wat betreft hoofdvorm en detaillering.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

Nutsbedrijf

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 524492

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 24 juni 2002
Kadaster deel/nr: 82861/71

Woonplaats*: Wassenaar
Gemeente*: Wassenaar
Provincie*: Zuid-Holland

Locatienaam: Wassenaar
Locatieomschrijving:

Kadastrale gemeente*: Wassenaar
Sectie*: F
Kadastraal object*:
Appartement aanduiding:
Grondperceel: 9775

Omschrijving**

Inleiding complexonderdeel 5

De bij de historische buitenplaats Wiltzangk behorende HISTORISCHE TUIN- en PARKAANLEG in Nieuwe Architectonische tuinstijl is tot stand gekomen omstreeks 1920 naar een ontwerp van de tuinarchitect D.F. Tersteeg. Bij het ontwerp is de bestaande landschappelijke parkaanleg naar ontwerp van C.E.A. Petzold, als couliss geïntegreerd. Onderdelen die deel uitmaken van de aanleg zijn een terras, tuinvazen op sokkels en lantaarnpalen.

Omschrijving

De besloten geometrische tuinaanleg ten zuidoosten van het huis, is opgebouwd uit verschillende elementen en wordt grotendeels door water omgrensd. Deze sloten zijn evenals enkele aftakkingen aan de zuidzijde waarschijnlijk restanten van de 18de-eeuwse parkaanleg.

De geometrisch tuinaanleg kenmerkt zich door een gevarieerde beplanting met rododendrons, verschillende taxussen, berken, magnolia, ceder, wilg.

De op de middenas gesitueerde, gemetselde trap ligt in het midden van het met flagstones bestrate terras voor de achtergevel. Het terras heeft gemetselde keurmuren met een balustrade van ajourwerk. Hier ligt een lager gelegen tuin met een rechthoekig padenpatroon, omgrensd door geschoren (buxus)hagen. In de centrale middenas leidt een vaste brug over de dwars voor het huis lopende sloot. In het verlengde van de brug loopt een met flagstones bestraat pad, dat uitkomt bij een dwarsas. Een siervaas staat in de midden van een geschoren cirkelvormige buxushaag, als middelpunt van een in opzet geometrisch patroon. Het door grote

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

geschoren buxusbollen geflankeerde pad komt uit bij de dwarsas, die gemarkeerd wordt door een beeld met putto.

Ten zuidoosten van de dwarsas ligt in de hoofdas een symmetrisch opgezette waterpartij. Deze heeft een langgerekte, in het midden halfcirkelvormige, ingesnoerde vorm. Op de hoeken staan onder meer grote taxussen en rododendrons. Aan de korte zuidwest- en noordoostzijde staan halfcirkelvormig gemetselde tuinbanken met bloembakken. Als coulis van zuidoostelijke begrenzing van dit gedeelte van de tuin fungeren ondermeer naaldbomen, taxussen en een treurwilg.

Verspreid over het terrein staan verschillende tuinvazen op een gemetselde sokkel, waaronder een langs de oprijlaan naar het huis, die vergelijkbaar is met de exemplaren op de vaste brug. In het bijzonder langs de oprijlaan staan ijzeren lantaarnpalen, stammend uit de eerste decennia van de 20ste eeuw.

Waardering

De historische tuin- en parkaanleg van de buitenplaats Wiltzangk met bijbehorende onderdelen (terras, tuinvazen en lantaarnpalen) is van algemeen belang vanwege de cultuur-, architectuur en tuinhistorische waarde

- als gaaf en representatief voorbeeld van de Nieuwe Architectonische Tuinstijl uit het begin van de 20ste eeuw.
- van belang voor het oeuvre van de vooraanstaande tuinarchitect D.F. Tersteeg.

De tuin- en parkaanleg is goed herkenbaar in hoofdstructuur gaaf en deels ook wat betreft de beplanting en de bouwkundige onderdelen.

De tuinaanleg heeft een zeer hoge ensemblewaarde vanwege de bijzondere historisch-funtionele, ruimtelijke en visuele relatie als architectonische voortzetting van het huis.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 524493

Status rijksmonument
Inschrijving register* 24 juni 2002
Kadaster deel/nr 82861/64

Woonplaats* Wassenaar
Gemeente* Wassenaar
Provincie* Zuid-Holland

Locatienaam Wassenaar
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* Wassenaar
Sectie* F
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 9775

Omschrijving**

Inleiding complexonderdeel 6

De bij de historische buitenplaats Wiltzangk behorende BOOGBRUG uit omstreeks 1915 is onderdeel van de door D.F. Tersteeg ontworpen tuinaanleg.

Omschrijving

Vaste, uit rode baksteen opgetrokken boogbrug heeft een korfboogvormige overkluizing. De borstweringsmuren zijn met ajourwerk van fel rode baksteen uitgevoerd en worden afgesloten door iets verhoogde pijlers, waarop wit gepleisterde vazen staan. De pijlers vormen een verbinding met de concaaf gebogen landhoofden. Muren en pijlers hebben een natuurstenen afdekking.

Waardering

De boogbrug uit 1915 is van algemeen belang vanwege de tuin-, cultuur- en architectuurhistorische waarde als ruimtelijk en functionele onderdeel van de tuinaanleg van D.F. Tersteeg, waarbij deze een duidelijke vormt tussen huis en tuin van de buitenplaats Wiltzangk.

De brug is gaaf wat betreft, hoofdvorm en materiaalgebruik.

Hoofdcategorie Weg- en waterbouwkundige werken
Subcategorie Brug(C)
Functie Verkeersbrug

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegevens voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 524494

Status rijksmonument
Inschrijving register* 24 juni 2002
Kadaster deel/nr 82861/34

Woonplaats* Wassenaar
Gemeente* Wassenaar
Provincie* Zuid-Holland

Locatienaam Wassenaar
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* Wassenaar
Sectie* F
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 9775

Omschrijving**

Inleiding complexonderdeel 7

Het bij de historische buitenplaats Wiltzangk behorende TUINBEELD in Neo-Lodewijk XV stijl bevindt zich in de tuinaanleg.

Omschrijving

Natuurstenen tuinbeeld, bestaande uit een sokkel in Neo-Lodewijk XV-stijl, waarop een op één been staand cherubijntje staat met draperieën.

Waardering

Het tuinbeeld is van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische en tuinhistorische waarde als ruimtelijk en functioneel onderdeel van de door D.F. Tersteeg ontworpen tuinaanleg aan het begin van de 20ste eeuw als onderdeel van de buitenplaats Wiltzangk. VANwege de ornamentele waarde en als karakteristiek onderdeel van een aanleg op een buitenplaats.

Hoofdcategorie Kastelen, landhuizen en parken
Subcategorie Tuin, park en plantsoen
Functie Tuinbeeld

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 524495

Status rijksmonument
Inschrijving register* 24 juni 2002
Kadaster deel/nr 82865/147

Woonplaats* Wassenaar
Gemeente* Wassenaar
Provincie* Zuid-Holland

Locatiennaam Wassenaar
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* Wassenaar
Sectie* F
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 9775

Omschrijving**

Inleiding complexonderdeel 8

Het bij de historische buitenplaats Wiltzangk behorende TOEGANGSHEK in een Historiserende stijl uit het begin van de 20ste eeuw, staat langs de Rust- en Vreugdlaan ten zuiden van de tuinmanswoning.

Omschrijving

IJzeren toegangshek voorzien van twee decoratieve opengewerkte wangen, waartussen een dubbel spijlen hekwerk is geplaatst met speerpunten.

Waardering

Vroeg 19de-eeuws toegangshek is van algemeen belang vanwege cultuur- en architectuurhistorisch waarde als voorbeeld van een karakteristiek ijzeren toegangshek in een Historiserende stijl.

Het toegangshek is gaaf in hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering.

Het toegangshek heeft ensemblewaarde door de ruimtelijke en historisch-functionele samenhang met de overige complexonderdelen van de buitenplaats Wiltzangk en bepaalt de entree van de buitenplaats langs de Rust en Vreugdlaan.

Hoofdcategorie Voorwerpen op pleinen en dergelijke
Subcategorie Efscheiding(D)
Functie Toegangshek

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument